

**A Kúria
mint másodfokú bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Kf.VII.40.207/2020/4.

A tanács tagjai: Dr. Magyarfalvi Katalin

a tanács elnöke

Dr. Bérces Nóra

előadó bíró

Dr. Farkas Katalin

bíró

A felperes: felperes1

(cím1)

A felperes képviselője: Független Rendőr Szakszervezet

(cím2)

ügyintéző: ... kamarai jogtanácsos)

Az alperes: Csongrád-Csanád Megyei Rendőr-főkapitányság

(cím3)

Az alperes képviselője: ...1 kamarai jogtanácsos

A per tárgya: megbízási díjjal kapcsolatos közszolgálati jogvita

A fellebbezést benyújtó fél: alperes

Az elsőfokú bíróság határozatának száma:

Szegedi Törvényszék 11.K.700.981/2020/4. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Szegedi Törvényszék 11.K.700.981/2020/4. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 (húszezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 100.490 (százezer-négyszázkilencven) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

[1] A felperes a 2016. október 1-től 2019. szeptember 30-ig terjedő időszakban főhatárrendész beosztásban teljesített hivatásos szolgálatot az alperes ...2 állományában. Az alperes utasítása alapján havonta – minden hónapban nagyobb arányban – ellátta a kiemelt főhatárrendész (oldalparancsnoki) és szolgálatparancsnoki feladatokat is. A perbeli

időszakban a ...3 137 alkalommal végzett oldalparancsnoki, az ...4 62 esetben végzett szolgálatparancsnoki feladatokat.

[2] Az alperesnél a főhatárrendész munkakörhöz tartozó feladatkörök, valamint az oldalparancsnoki és szolgálatparancsnoki feladatkörökhöz tartozó munkaköri célok, funkciók egybeestek. Ezt a felperes munkaköri leírásának IV. 1. pontja, valamint az egyes szabályozók is tartalmazták.

[3] A felperes az oldalparancsnoki feladatait ...3 teljesítette, ahol a személy- és járműforgalom nagyságára tekintettel a be- és kiléptetést, az útlevélezést több sávban végezték. Az alperes az útlevélezőkre vonatkozó szigorú rezsimszabályok, illetve a határforgalom zavartalanlásának biztosítása érdekében szükségesnek ítélte az oldalparancsnoki feladatkör kialakítását, amelynek ellátója egyrészt összehangolta az adott forgalmi irányban szolgálatot teljesítő ügykezelőket, kutatókat és biztosítók tevékenységét, másrészt az elkülönített ellenőrzés végrehajtójaként hozzájárult ahhoz, hogy az átlépésre jelentkező személyek úti okmányainak ellenőrzése zavartalanul folyhasson. Az oldalparancsnok a ki- vagy belépő oldalon 5-10 fős személyi állományért felelt, illetve az ő munkájukat koordinálta és ellenőrizte.

[4] A felperes a szolgálatparancsnoki feladatkört ...4 teljesítette, ahol az átlépésre jogosult állampolgárok köre szűkebb, emiatt a forgalma és eseményszámainak mennyisége, minősége eltért a röszkei határátkelőhely adataitól.

[5] A szolgálatparancsnoki feladatok munkaszervezési okokból, az átléptetés, a forgalomellenőrzés folyamatosságának biztosítása érdekében külön feladatként kerültek meghatározásra, melyet a főhatárrendész beosztású személyek elláthattak. A felperes, mint szolgálatparancsnok a teljes személyi állományt koordinálta, ellenőrizte, szükség szerint intézkedett az átcsoportosításokról, bélyegzőket adott ki, azokat ellenőrizte, napi jelentést tett.

[6] Az alperesnél a határforgalom zavartalan biztosítása érdekében szükséges volt a szolgálatteljesítés saját megszervezése az oldalparancsnokok, illetve szolgálatparancsnokok útján. Mindez az utasítási jogkör és a felelősség tekintetében is eltérést eredményezett a főhatárrendész beosztásba tartozókhöz képest. A szolgálatteljesítés alatt mindez a felperes által ellátandó többletfeladatokat, illetve az őt megillető utasítási jog tekintetében operatív feladatokat is jelentett.

[7] Az alperes a perbeli időszakban nem minden főhatárrendész beosztású személyt osztott be a kiemelt főhatárrendészi feladatkör elvégzésére, hanem közülük elsősorban azokat választotta ki, akik magasabb szakmai kvalifikáltsággal, szakértelemmel rendelkeztek, illetve a nagyobb felelősséget és a fokozottabb igénybevételt teljesíteni tudták. A perbeli időszakot megelőzően a korábbi munkáltatói jogkör gyakorlója a főhatárrendészek részére az oldalparancsnoki és szolgálatparancsnoki feladatkörök ellátásáért megbízási díj kifizetését rendelte el. Az alperes azonban az eredeti, főhatárrendész beosztás melletti feladatok elvégzéséért a perbeli időszakban nem fizetett megbízási díjat a felperesnek.

[8] A felperes 2020. január 29-én terjesztette elő szolgálati panaszát az alperesnél, amelyben elsődlegesen az illetményalap 150%-ának megfelelő megbízási díj megfizetését kérte.

[9] Az alperes vezetője a felperes szolgálati panaszát a 2019. július 18-án kelt határozatával elutasította. Ebben a Határforgalom-ellenőrzési Szabályzatról szóló 24/2015. (X. 15.) ORFK utasítás (a továbbiakban: Szabályzat) rendelkezéseire hivatkozott, amely az oldalparancsnoki feladatkört külön nem nevesíti, és a szervezeti állománytáblázatban sincs ilyen elnevezésű beosztás rendszeresítve. A hierarchikusan felépülő alosztályon a főhatárrendésztől elvárható, hogy az útlevélezőket, kutatókat, biztosítókat munkáját koordinálja,

segítse. A beosztott állomány felett a felperes szakmai irányítási és felügyeleti feladatokat nem gyakorolhatott, mert az a szolgálatparancsnok kizárólagos feladata.

A felperes keresete és az alperes védírata

[10] A felperes a határozattal szemben keresetet terjesztett elő, melyben a 2016. október 1. és 2019. szeptember 30. közötti időszakra 1.256.125 forint megbízási díj és késedelmi kamata, továbbá perköltség megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Keresetét azzal indokolta, hogy az oldalparancsnoki és szolgálatparancsnoki feladatok ellátása során a beosztásához nem tartozó feladatokat végzett, ezért a többlétszolgálatért azonban megbízási díjat az alperes nem fizetett. Abból, hogy a szolgálati panaszt elutasító határozatban a tényállításait nem vitatták, arra következtetett, hogy az alperes is elismerte az oldalparancsnoki és szolgálatparancsnoki feladatok ellátását. A kimutatásban meghatározott szolgálati napokon a szolgálatparancsnoki kötelemnek döntő részben eleget tett, erre a feladatra az alperes őt választotta ki. A főhatárrendésztől nem várható el a szolgálatparancsnoki részfeladatok ellátása sem, különösen úgy, hogy a szolgálatparancsnoki feladatokat szinte teljes egészében elvégezte a megadott szolgálati napokon. Az oldalparancsnoki feladatokat a munkaköri leírása nem tartalmazta, azok a határrendész feladatok közé sem tartoztak. Az oldalparancsnoki feladatkör „rész-egész viszonylatban” van a szolgálatparancsnoki feladatkörrel, mert alapvetően irányító és koordináló feladatot jelent mindkettő, azzal a különbséggel, hogy a szolgálatparancsnok az átkelőhely teljes személyi állományáért, míg az oldalparancsnok az átkelőhely egyik oldalának irányításáért, az oda beosztottak munkájáért felel.

[11] Az alperes védíratában a felperes keresetének elutasítását kérte. Az alperes szerint az ellátott oldalparancsnoki és szolgálatparancsnoki feladatok a határrendész munkakörbe tartoztak. A normaalkotó tudatosan határozta meg feladatkörként és nem beosztásként a főhatárrendészi feladatok összességét, amelyek nem merítik ki a szolgálatparancsnok beosztásba kinevezettek kötelmeit. A felperes által ellátott feladatok többsége rendőri alapfeladat, csupán munkaszervezési okokból, az átléptetés, a határforgalom-ellenőrzés folyamatosságának biztosítása érdekében kerültek külön feladatként meghatározásra, de azokat a főhatárrendész beosztásban lévő személyek elláthatták.

Az elsőfokú bíróság döntése és annak indokai

[12] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 1.256.125 forint megbízási díjat és annak késedelmi kamatát, rendelkezett továbbá a perköltség és az illeték viseléséről is.

[13] Az elsőfokú bíróság a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 71. § (1) bekezdés c) pontja és (5) bekezdése, továbbá a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos szolgálati viszonyban álló tagjai illetményének és egyéb juttatásainak megállapításáról, valamint a folyósítás szabályairól szóló 33/2015. (VI. 16.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) 10. § (2) bekezdése

megtartottságát vizsgálta. Mivel a peres eljárás során az alperes elismerte, hogy a keresettel érintett időszakban a felperes oldalparancsnoki, illetve szolgálatparancsnoki feladatokat végzett az eredeti szolgálati beosztásának ellátása mellett, ezek vonatkozásában csak azt értékelte az elsőfokú bíróság, hogy mindezek többletszolgálatot jelentettek-e.

[14] Ennek eldöntése során annak az alperesi nyilatkozatnak tulajdonított jelentőséget, mely szerint az előjáró szolgálat szervezési döntése alapján a főhatárrendész munkakört betöltő személyek lehettek egyrészt az alapfeladatok végrehajtói, de jogosultak voltak oldalparancsnokként és a Szabályzat 35-36. pontjában nevesített szolgálatparancsnokként is utasítást adni, akár a szolgálati előjáró által meghatározottak továbbításával, akár önálló jogon is. A főhatárrendész munkaköri leírása a munkakör célját, annak általános feladatait, a speciális munkaköri feladatokat, valamint az egyéb feladatokat tekintve túlnyomórészt teljes egészében megegyezett az oldalparancsnoki tevékenységgel, illetve jelentős részben megegyezett a szolgálatparancsnok feladataival. A különbség a beosztások (feladatkörök) között – a tényállásban rögzítettek szerinti tényleges szolgálatteljesítés alapján – a felelősség, valamint az utasítási jog tekintetében állt fenn. Az oldalparancsnok, illetve szolgálatparancsnok magasabb szintű felelősséggel és hatáskörrel elvégzendő feladatkört jelentettek. Az alperes határozatában elismerte, hogy a felperes az oldalparancsnoki és szolgálatparancsnoki feladatkört ellátta, és elismerte azt is, hogy részben olyan feladatokat is elvégzett, amelyek a szolgálatparancsnok feladatai. Azt sem tette vitássá, hogy a szolgálatparancsnok a főhatárrendésztől (B kategória) eltérő, magasabb (E kategória) beosztás, amely az állománytáblában is szerepel. Mindebből viszont az következik, hogy a felperes ilyenkor más beosztásba tartozó feladatokat látott el.

[15] A beosztások, munkaköri leírások túlnyomó részben való azonossága a főhatárrendész munkaköri leírásban foglaltakkal nem jelenti azt, hogy a felperes nem végzett többletfeladatokat. Munkaköri feladatok ugyanis nemcsak a munkaköri leírásban, hanem a munkáltató konkrét utasításaiban, a munkaszervezés sajátosságai alapján végzett feladatokra tekintettel is megállapíthatóak. Az oldalparancsnoki, illetve szolgálatparancsnoki beosztáshoz tartozó feladatokat annak ellenére el kellett végeznie a felperesnek, hogy azok konkrétan nem szerepeltek a munkaköri leírásában, illetve a munkaköri leírásban foglalt konkrét feladatokat a sajátos munkaszervezésre tekintettel eltérő mértékű felelősséggel, irányítási és utasítási joggal kellett elvégeznie.

[16] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a főhatárrendész feladatkör, illetve az oldalparancsnoki és szolgálatparancsnoki feladatkör tartalma az irányítási és utasítási jog terjedelme tekintetében eltérő volt, azok egyidejű ellátása a felperes részére nagyobb leterheltséget jelentett, és az eredeti főhatárrendész feladatokhoz képest jelentősebb többletfelelősséget, többletterhet keletkeztetett. Az oldalparancsnoki, illetve szolgálatparancsnoki szolgálattal kapcsolatos irányítási, ellenőrzési, döntési, adatkezelési, nyilvántartás-vezetési tevékenységek többletfeladat ellátást jelentettek, amelyhez többletfelelősség kapcsolódott, ami túlmutat az eredeti főhatárrendész beosztás szerinti felelősségen, ezért az oldalparancsnoki, illetve szolgálatparancsnoki feladatok szakmailag magasabb kvalifikáltságot, szakértelmet, nagyobb felelősséget és fokozottabb igénybevételt jelentettek, mint amellyel a kirendeltségre beosztott főhatárrendészeknek a beosztásukból kifolyólag rendelkezniük kellett (Mfv.II.10.144/2016/3.). Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a következetes bírói gyakorlat alapján (Mfv.II.10.142/2016/4., Mfv.II.10.562/2015/4.) nincs annak érdemi jelentősége, hogy az oldalparancsnoki beosztás az állománytáblában szerepel-e, mert nem a beosztás elnevezésének, hanem a ténylegesen elvégzett feladatoknak van relevanciája.

[17] Az elsőfokú bíróság ezt követően azt vizsgálta, hogy a Hszt. 71. § (5) bekezdésében foglaltak alapján az illetményalap mely százalékában jogosult a felperes megbízási díjra. A

BM rendelet 10. § (2) bekezdése alapján kimondta, hogy a megbízási díj mértékének a megállapítása a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozik, azonban mivel az alperes nem ismerte el a többlétszolgálatot, ezért a bíróságnak kellett ezt a mértéket meghatároznia. Az elsőfokú bíróság a díj mértékét a felperes többlétszolgálatának mértékéhez igazította, és a felelősség súlyához mérten a saját beosztás ellátása mellett végzett többletfeladatot összehatásában, együttesen értékelve jelentős mértékűnek találta, ezért az alperest ennek megfelelően a rendvédelmi illetményalap 150%-át kitevő megbízási díj megfizetésére kötelezte.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[18] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását; másodlagosan az ítélet megváltoztatását és az oldalparancsnoki feladatok tekintetében a kereset elutasítását, valamint a megbízási díj összegének 599.075 forintban történő megállapítását; harmadlagosan az ítélet megváltoztatását és a megbízási díj összegének 695.700 forintra leszállítását, és mindhárom esetben a felperes költségekben való marasztalását kérte.

[19] Az alperes jogszabálysértésként a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontját és (5) bekezdését, a BM rendelet 10. § (2) bekezdését, a Szabályzat 34., 35., 39. pontjait, illetve az állam által elismert szakképesítések, szakmai követelmény moduljairól szóló 217/2012. (VIII.9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 406. pontját jelölte meg. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem tett eleget az indokolási kötelezettségének, ezáltal megsértette a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (4)-(5) bekezdését, a Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 279. § (1) bekezdését, valamint 265. § (1) bekezdését is.

[20] Az alperes szerint a felperes által az oldalparancsnoki és szolgálatparancsnoki szolgálatai során ellátott feladatok nem jelentettek többletfeladatot a főhatárrendész beosztás szerinti munkakörhöz képest.

[21] Az oldalparancsnoki feladatkör tekintetében az elsőfokú bíróság tévesen fogadta el tényként, hogy azok többletfeladatnak minősülnek, és nem is indokolta meg, hogy melyik feladatot miért tartja többletfelelősséget eredményező többletfeladatnak. A felperes kinevezés szerinti szolgálatteljesítési helye, a ...5 mind a határforgalmi ellenőrzést, mind a határőrizeti tevékenységet ellátja. A határforgalom ellenőrzés területén fő feladat az útlevélezési tevékenység (határátléptetés), a határőrizeti tevékenységet pedig a „zöldhatárban” történő járőri feladatok jelentik. Ezeket az alapfeladatokat a határrendész és főhatárrendész beosztásba kinevezett személyek végzik. Amennyiben az alapfeladatokat és a beosztásokat egymáshoz rendeljük, akkor a határrendész járőr, illetve útlevélezési feladatokat hajthat végre, a főhatárrendész pedig lehet járőr, járőrparancsnok, illetve útlevélezési és oldalparancsnok is, hiszen az állománytáblázatban a főhatárrendész beosztást betöltők rendelkeznek utasításadási, irányítási, szervezési, ellenőrzési jogkörrel. A főhatárrendész a határrendészhez képest magasabb beosztást jelent, amely többletfelelősséggel jár, és a hierarchikusan felépülő szervezetben kapcsolódik hozzá utasításadási jog is. Ennek igazolására hivatkozott az alperes a Korm. rendelet 406. pontjára, amely részletezi a főhatárrendész feladatprofilját és egyértelműen megjelöli azokat a feladatokat, amelyek jelen perben vitatottak.

[22] Ezen felül a Szabályzat 39. pontjában meghatározott útlevélkezelői feladatból megállapítható, hogy az átléptetés tárgyában hozott döntést az útlevélkezelő hozza meg. Munkaszervezési okból valóban előfordulhat, hogy bizonyos esetekben az útlevélkezelő csak gyanú-otot tár fel, majd átadja az ügyet, illetve személyt az oldalparancsnoknak, aki dönt az átléptetés kérdésében, azonban a ...3 az útlevélkezelő a 12 órás szolgálata során több száz esetben dönt az átléptetés jogszerűségéről, míg az oldalparancsnok esetében ez a szám átlagosan 5-10 eset. A járőri, illetve az útlevélkezelői feladat általános alapfeladat, melyhez képest a járőrparancsnok, illetve a határforgalmi területen az oldalparancsnok feladatai a magasabb besorolású hivatásos személy feladatkörét képezik és annak feladat-, illetve jogköre az utasításadás, irányításadás, ellenőrzés, melyre tekintettel a két beosztás között eltérő többletfelelősség és munkateher állapítható meg. Ezzel ellentétes értelmezés arra vezetne, hogy a járőrszolgálat esetén a főhatárrendész jogosult lenne utasítást adni, de a határforgalmi intézkedése során nem. Továbbá ebben az esetben a főhatárrendész feladatai nem különböznének a határrendész feladataitól, kiüresedne a magasabb beosztáshoz kapcsolódó többletfelelősség.

[23] Vizsgálandó lett volna az is, hogy az utasításadási, ellenőrzési jogosultság mire terjed ki a felelősség mértékére vonatkozóan, ezek a feladatok ugyanis önmagukban nem eredményeznek többletfelelősséget. Az oldalparancsnoki minőségben végzett feladatok a főhatárrendész munkakör részét képezik, így azok nem jelentenek többletfeladatot a főhatárrendészeknek, nem keletkeztetnek beosztáshoz nem tartozó felelősséget, azok csupán a határrendész beosztásban lévő személyek feladatához képest jelentenek többletfelelősséget az utasításadási joghoz kapcsolódóan. A magasabb szakmai kvalifikáltság, szakértelem magából a főhatárrendész beosztásból adódó többlettulajdonság, azaz nem szolgálhat indokként a többletfelelősség megállapítására.

[24] Az alperes a szolgálatparancsnoki feladatok tekintetében hangsúlyozta, hogy nem ismerte el azt, hogy a felperes főhatárrendészként olyan feladatokat is ellátott részben, amelyek a szolgálatparancsnok feladatai; azáltal, hogy a szolgálatparancsnok beosztás magasabb beosztás, mint a főhatárrendész, ebből következően más beosztásba tartozó feladatot látott el.

[25] A Szabályzat 34. pontja szerint szolgálatparancsnoki feladatokat az a rendőr láthat el, aki a határellenőrzéssel kapcsolatos jogszabályokat, közjogi szervezetszabályozó eszközöket ismeri. A normaalkotó tudatosan határozta meg feladatkörként és nem beosztásként ezen feladatok összességét, amelyek nem merítik ki a szolgálatparancsnok beosztásba kinevezettek kötelmeit, illetve ezen feladatok nem az állománytáblázatban megjelenő szolgálatparancsnok feladatai, az kizárólag elnevezésbeli azonosságot mutat. Az, hogy a meglévő beosztáshoz rendelt feladatok vonatkozásában vannak átfedések, nem jelenti azt, hogy azok többletfeladatok is lennének. A Szabályzatban meghatározott azon szolgálatparancsnoki feladatok, amelyeket a főhatárrendész is ellátott, nem jelentettek többletfeladatot a főhatárrendész számára.

[26] A másodlagos és harmadlagos fellebbezési kérelemben az alperes támadta a megbízási díj összegével kapcsolatos döntést is. Álláspontja szerint a megbízási díj mértékének megállapításánál nemcsak az adott hónapban teljesített szolgálatok számát kell figyelembe venni, hanem mérlegelni kell a többletfeladat nagyságát, a megbízással járó többletterheket, az ellátandó feladatok bonyolultságát is. Amennyiben az oldalparancsnoki vagy a szolgálatparancsnoki feladatok tekintetében többletfelelősség van a főhatárrendész beosztáshoz tartozó felelősségen túl, úgy az olyan csekély mértékű, hogy legfeljebb 50%-os összegű megbízási díj megítélését indokolhatja.

[27] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes marasztalását kérte a jogtanácsosi munkadíjból álló 20.000 forint másodfokú perköltségben.

[28] A felperes mindenekelőtt kiemelte, hogy az elsőfokú eljárás során a felek között a lényeges tényállításokban nem volt vita, az egyező előadásokra tekintettel nem volt szükség további bizonyításra, csak abban az egy kérdésben, hogy minden főhatárrendész látott-e el oldalparancsnoki, illetve szolgálatparancsnoki feladatot. Az alperesi adatszolgáltatás megerősítette, hogy nem minden főhatárrendész végezte el ezeket a feladatokat, és az adatok elemzése alapján az is megállapítható volt, hogy a főhatárrendészek közül is az alperes kiválasztása alapján láttak el egyesek ilyen feladatot, jellemzően egy kisebb személyi kör, tehát nem volt általános a főhatárrendészek között sem az oldalparancsnoki, szolgálatparancsnoki feladat. A kiválasztás nem véletlenszerű volt, hanem a kvalifikáltabb feladatokra tekintettel az volt a kijelölés indoka, hogy az alperes a tapasztaltabb, rátermettebb főhatárrendészekkel végeztesse el ezeket a feladatokat.

[29] Az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségnek maradéktalanul eleget tett, az oldalparancsnok feladatait a felek egyező előadása alapján helyesen rögzítette, helyesen állapította meg, hogy a felperes oldalparancsnokként a rőszkei határátkelőhelyen a ki- vagy belépő oldalon 5-10 fős személyi állományért felelt az oldalparancsnoki feladatok elvégzése során, illetve a munkájukat koordinálta és ellenőrizte. A fellebbezés megalapozatlanul kiegészíti az oldalparancsnok feladatait, nem valós az az állítás, hogy szolgálatonként csak 5-10 ügyben döntött az átléptetés jogszerűségéről, ezek száma ennek sokszorososa volt. A felperes szolgálatparancsnokként a teljes személyi állományt koordinálta, ellenőrizte és szükség esetén intézkedett az átcsoportosításukról, bélyegzőket adott ki, adatokat ellenőrzött, napi jelentést tett. Mindezeket megfelelően értékelte az elsőfokú bíróság akként, hogy az oldalparancsnok, illetve a szolgálatparancsnok magasabb szintű felelősséggel és hatáskörrel elvégzendő feladatkört jelentett. A szélesebb körű feladatok és az utasítási jog szükségszerűen többletfelelősséget eredményeztek.

[30] A szolgálatparancsnoki feladatok esetében a többletfelelősség még hatványozottabban merült fel, hiszen ilyenkor a felperes az átkelőhely teljes személyi állományáért felelt, és nem vitathatóan e beosztás magasabb a főhatárrendészhez képest. A felperes hangsúlyozta, hogy munkaköri leírásai a hivatkozott feladatokat nem tartalmazták, és a Szabályzatból sem lehet következtetni arra, hogy azok a főhatárrendész feladatai közé tartoznának.

[31] A felperes is kiemelte, hogy az alperes a fenti feladatokért korábban megbízási díjat fizetett és ezen gyakorlata megváltoztatására elfogadható magyarázattal nem szolgált. A megbízási díj jogszabályi minimumösszegre való csökkentése sem a feladatok mennyiségével, sem az eltérő beosztásban töltött szolgálatok számával, sem a többletfelelősség mértékével nem lenne arányos.

A Kúria döntése és jogi indokai

[32] A fellebbezés – az alábbiak szerint – nem megalapozott.

[33] A Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem keretei között bírálta felül. Erre figyelemmel azt vizsgálta, hogy a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja és (5) bekezdése, a BM rendelet 10. § (2) bekezdése, a Szabályzat 34., 35., 39. pontjai, a Korm. rendelet 406. pontja vonatkozásában követett-e el

jogsértést az elsőfokú bíróság, továbbá megsértette-e a Pp. 346. § (4)-(5) bekezdését, 279. § (1) bekezdését, valamint 265. § (1) bekezdését.

[34] A Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja és (5) bekezdése – amely szerint a hivatásos állomány arra alkalmas tagja átmenetileg megbízható a szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkör ellátásával többletfeladatként, és a többletszolgálatért a rendvédelmi illetményalap 50-200%-áig terjedő mértékű díjazásra jogosult – vonatkozásában az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta, hogy a felperes által ténylegesen ellátott oldalparancsnoki és szolgálatparancsnoki feladatok a főhatárrendész beosztásához tartoztak-e, vagy azon túl elvégzett többletfeladatnak minősültek.

[35] Amint arra a Kúria számos korábbi döntésében rámutatott, a hivatásos szolgálati jogviszonyban a munkáltató utasítási joga nem korlátlan, csak olyan feladatot határozhat meg egy adott munkakörhöz rendelt, amely a munkakör keretei közé tartozik. A munkakör kiterjesztő értelmezésére nincs lehetőség, ezért ezen elvi alaptól eredően jogellenes az olyan gyakorlat, amikor a munkáltató a munkakör részének tekinti egy másik munkakör – akár átmeneti, akár tartós – ellátását. Az alperes csak egy adott munkakörön belül határozhatja meg szabadon az ellátandó feladatokat, munkaköri leírásba egyértelműen más munkakörbe tartozó feladatok jogszerűen nem építhetők be, a munkaköri leírásnak az általános utasítási jogkörre vonatkozó megállapításai is csak a munkakörbe tartozó feladatokat érintően értelmezhetők (Kfv.VII.37.193/2020/8., Kf.VII.39.246/2020/4., BH 2018.259., Kf.VII.40.244/2020/4., stb.).

[36] A Kfv.VII.37.838/2020/8. számú döntésében a Kúria azt is kifejtette, hogy az eredeti szolgálati beosztáshoz nem tartozó feladatkör ellátásával átmenetileg történő megbízás körében a jogszabály nem szűkíti le a feladatokat az adott munkáltató állománytáblájában szereplő szolgálati feladatokra, ezért a szolgálatparancsnok beosztási feladatokon túl szükséges volt vizsgálni az oldalparancsnoki feladatokkal járó többletfeladatokat és felelősséget is. Ezt az értékelést nem a határrendész beosztású személyekhez viszonyítottan kellett elvégezni, hanem az alperes által foglalkoztatott főhatárrendészekhez mérten. Valamennyi főhatárrendésznek rendelkeznie kellett a Korm. rendelet 406. pontjában megfogalmazott kompetenciákkal, ennek ellenére az alperes nem valamennyi főhatárrendészt bízta meg oldalparancsnoki, illetve szolgálatparancsnoki feladatokkal. Ezek a feladatok az általános főhatárrendészi feladatokhoz képest éppen azért minősültek többletfeladatnak, mert az alperes munkaszervezési okokból, a munka gördülékenysége, a határátkelés szervezettebbé tétele érdekében a főhatárrendészek közül kiemelt néhány személyt, hogy egy kisebb csoport, vagy a határátkelőhely teljes állománya felett – a főhatárrendészek esetében meglévő irányítási és utasításadási jogosultságon túl – további döntési, jelentéstételi és szervezési feladatokkal járó feladatokkal bízta meg őket.

[37] Helyesen állapította meg ezért az elsőfokú bíróság azt, hogy ezek a pluszfeladatok a főhatárrendészi általános feladatoktól különböztek, és az azt ellátók, így a felperes tekintetében is többletfelelősséget keletkeztettek. Az elsőfokú bíróság az erre vonatkozó megállapításait a Pp. 346. § (4)-(5) bekezdésének megfelelően ítéletében teljes részletességgel, a bizonyítékok Pp. 279. § (1) bekezdése szerint történő értékelésével indokolta, érvelése zárt logikai láncot képez. A felperes által oldalparancsnokként és szolgálatparancsnokként ellátott feladatokat illetően a felek között nem volt vita, ezt az elsőfokú bíróság tételesen le is vezette, és indokolással alátámasztotta az ezzel összefüggésben kialakított jogi álláspontját. Az ítélet indokolásából világosan megállapítható volt, hogy az elsőfokú bíróság – a Kúria által kialakított következetes ítélkezési gyakorlattal egyezően – milyen indokok alapján értelmezte többletfeladatként a felperes által végzett perbeli tevékenységet.

[38] Az alperes alaptalanul sérelmezte azt is, hogy az eljáró bíróság nem indokolta a főhatárrendész feladatkör és az oldalparancsnoki, illetve szolgálatparancsnoki feladatkör eltérését, mivel az elsőfokú bíróság az ítéletének 2. oldal [4] bekezdésében részletezte az általános főhatárrendész feladatokat – utalással a munkaköri leírás IV.1. pontjára –, és ehhez képest a [6] és [7] bekezdésben határozta meg, hogy mik voltak az oldalparancsnoki feladatokat is ellátó főhatárrendész felperes többletfadatai. Ugyanígy a szolgálatparancsnoki feladatok vonatkozásában az elsőfokú ítélet 3. oldal [11] - [12] bekezdése tartalmazza az általános szolgálatparancsnoki feladatokat, és a [13] bekezdése rögzíti a felperes által szolgálatparancsnokként a főhatárrendész feladatokhoz képest ellátott többletfeladatokat.

[39] Az elsőfokú ítélet nem mond ellent a Szabályzat 34., 35., 39. pontjaiban foglaltaknak sem. A Szabályzat 34. és 35. pontja a szolgálatparancsnoki feladat ellátásának a feltételeit és a szolgálatparancsnok feladatait tartalmazza. Az a szabály, hogy szolgálatparancsnoki feladatokat bármely rendőr elláthat, aki a határellenőrzéssel kapcsolatos jogszabályokat, közjogi szervezetszabályozó eszközöket ismeri, és széles körű gyakorlati tapasztalatokkal rendelkezik, nem zárja ki, hogy a szolgálatparancsnoki feladatok ellátása a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja szerinti többletfeladatnak minősüljön. A Szabályzat 39. pontja az útlevélező feladatát rögzíti, mely nem képezi akadályát a felperes oldalparancsnoki munkája többletfeladatként történő értékelésének, mivel a felperes oldalparancsnokként nem pusztán az útlevélezéssel együtt járó döntési jogosultsággal rendelkezett, hanem az adott forgalmi irányban dolgozó útlevélezők, kutatók, biztosítók tevékenységének összehangolását is végezte. A fentiekből okszerűen következik, hogy a felperes az eredeti beosztásán túl nagyobb felelősségű, fokozottabb igénybevételt jelentő, magasabb kvalifikáltságot feltételező feladatokat látott el.

[40] A megbízási díj mértéke tekintetében kért alperesi felülvizsgálat vonatkozásában a Kúria azt emeli ki, hogy az elsőfokú ítélet a mérték meghatározása szempontjából releváns tényeket tartalmazza, abból az elsőfokú bíróság okszerűen határozta meg a rendvédelmi illetményalap 150%-ában a felperesnek járó megbízási díjat, megtartva a Hszt. 71. § (5) bekezdésében meghatározott jogszabályi korlátokat, valamint a BM rendelet 10. § (2) bekezdését.

[41] A perben az elsőfokú bíróság valamennyi releváns tényállási elem egyenkénti és összességében történő mérlegelésével foglalt állást abban a kérdésben, hogy a felperes milyen többletfeladatokat látott el, valamint abban, hogy azok mennyiben jelentettek tartalmi eltérést az eredeti beosztástól, és milyen mértékű megbízási díjat eredményeztek, ezért a bizonyítékok értékelésének felülmérlegelésére a Kúria nem látott lehetőséget.

[42] Mindezek alapján a Kúria az elsőfokú ítéletet a Kp. 109. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Záró rész

[43] Az alperes a Kp. 35. §-a alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes részére a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdés a) pontja és 3. § (5) bekezdése szerint megállapított másodfokú perköltség megfizetésére.

[44] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján személyes illetékmentes, ezért a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték a Kp. 35. §

(1) bekezdés folytán alkalmazandó Pp. 102. § (1) bekezdés c) pontja alapján az állam terhén marad.

[45] A Kúria ítélete elleni fellebbezés és felülvizsgálati kérelem lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdése, valamint 116. § d) pontja zárja ki.

[46] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el [Kp. 99. § (3) bekezdés, 77. § (1) bekezdés].

Budapest, 2021. augusztus 30.

Dr. Magyarfalvi Katalin s. k. a tanács elnöke, Dr. Bérces Nóra s.
k. előadó bíró, Dr. Farkas Katalin s. k. bíró